

บทที่ 8

ภาษีศุลกากร

ผศ.ดร.ณัฐชาณ์ ผาสุข 1

หัวข้อเนื้อหา

- ความหมายและความสำคัญของภาษีศุลกากร
- หลักการจัดเก็บและวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี
- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร
- สินค้าที่ต้องเสียภาษีศุลกากร
- สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร
- ฐานภาษี อัตรา ภาษี และการคำนวณภาษี
- การชำระ ของต้องห้าม การสำแดง และการคืนภาษีศุลกากร
- บทกำหนดโทษ

ความหมายและความสำคัญของภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากร เป็นภาษีทางอ้อม ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระภาษีให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้าได้ง่าย ซึ่งเป็นการจัดเก็บจากฐานบริโภคและเรียกเก็บจากสิ่งของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร เรียกว่า อากรขาเข้า และจัดเก็บจากสิ่งของที่ออกนอกราชอาณาจักร เรียกว่า อากรขาออก โดยกรมศุลกากรมีหน้าที่ในการจัดเก็บ

อีกทั้งภาษีศุลกากร ถือเป็นกำแพงภาษี **Tariff Barrier** คือเป็นภาษีที่ไม่ให้เกิดจากการมีรายได้เพิ่ม แต่เป็นภาษีที่สกัดกั้นการไหลบ่าของสินค้าจากประเทศที่จะเข้ามาภายในประเทศไทย เพื่อเป็นการปกป้องสินค้าที่ผลิตภายในประเทศไม่ให้ถูกโจมตีจากสินค้าต่างประเทศที่มีคุณภาพดีกว่า แต่ราคาเยอะกว่า

หลักการจับเก็บ

จัดเก็บจากสิ่งของที่นำเข้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยนำ
สินค้าเข้าเขตแดนหนึ่งไปอีกหนึ่ง โดยมี 3 ช่องทาง

1. ทางอากาศ โดยบรรทุกของอากาศยาน
2. ทางน้ำ โดยบรรทุกทางเรือ
3. ทางบก โดยบรรทุกทางรถ รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นๆ

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี

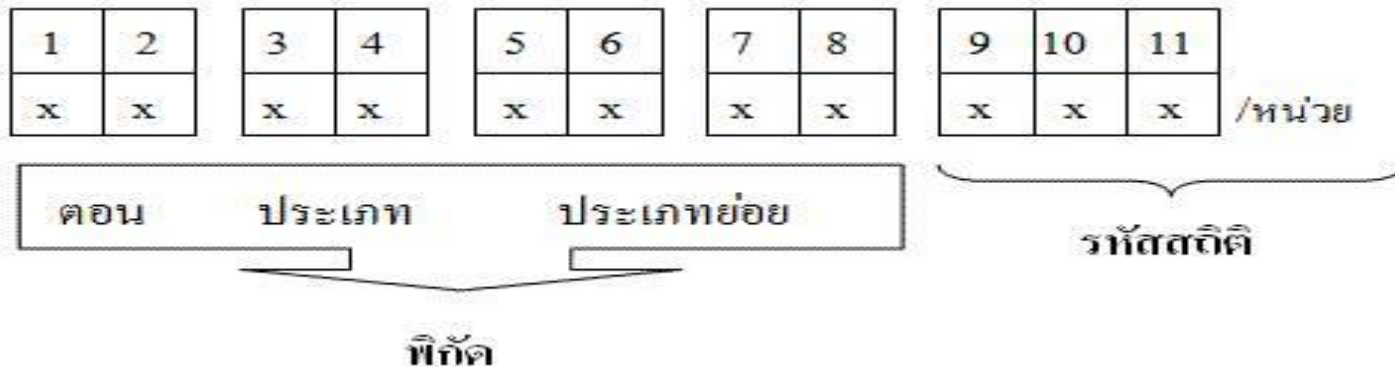
1. **เพื่อหารายได้ให้กับรัฐบาล** ภาษีศุลกากรเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของรัฐบาล นอกจากภาษีสรรพากรและภาษีสรรพสามิต รัฐบาลจะนำรายได้นี้ไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ
2. **เพื่อคุ้มกันอุตสาหกรรมภายในประเทศ** เป็นการป้องกันการนำสินค้าเข้าประเทศมากเกินไป ส่วนใหญ่จะคุ้มกันอากรขาเข้า เพื่อไม่ให้สินค้านำเข้ามาตีตลาดอุตสาหกรรมในประเทศไทย
3. **เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ** ภาษีศุลกากรจะส่งเสริมการส่งออกโดยยกเว้นภาษีขาออก หรือ อาจเรียกเก็บในอัตราที่ต่ำ เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สินค้าไปขายยังต่างประเทศไทยได้
4. **เพื่อแก้ไขดุลการค้าหรือจำกัดการบริโภค** หากเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย รัฐจะจัดเก็บอากรขาเข้าในอัตราค่อนข้างสูงเพื่อให้ประชาชนบริโภคน้อยลง เช่น รถสปอร์ต โค้มไฟระย้า แต่ถ้าเป็นสินค้าที่มีประโยชน์ เช่น อุปกรณ์การศึกษาและกีฬา รัฐจะเก็บอากรขาเข้าในอัตราที่ต่ำ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร

1. **ผู้นำเข้า** คือ เจ้าของสินค้าโดยแท้จริงหรือบุคคลอื่นที่เป็นผู้ครอบครองสินค้าหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสินค้าช่วงระยะเวลาหนึ่งที่นำของนั้นเข้ามา
2. **ผู้ส่งออก** เจ้าของสินค้าโดยแท้จริงหรือบุคคลอื่น เมื่อส่งของออกนอกประเทศต้องเสียภาษีทุกครั้งที่ส่งของออกนอกประเทศ

สินค้าที่ต้องเสียภาษีศุลกากร

กำหนดเป็นพิกัดอัตราศุลกากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกร พ.ศ. 2530 ซึ่งใช้ระบบฮาร์โมนাইซ์ ซึ่งปัจจุบันได้ใช้ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนาอาเซียน เป็นระบบจำแนกประเภทสิ่งของ โดยระบบนี้จะแบ่งสินค้าออกเป็น 21 หมวด และ 97 ตอน และมีหน่วยตัวเลขพิกัด 8 หลัก

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

สินค้านำเข้า 18 ประเภท และของหรือสินค้าส่งออกอีก 1 ประเภท

ประเภทที่ 1 ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด และในเวลาที่ส่งออกนั้นได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว ได้รับยกเว้นอากร

ประเภทที่ 2 ของที่นำเข้ามาโดยเสียอากรครบถ้วนแล้วมีการส่งกลับออกไปซ่อมและนำ กลับเข้ามาภายใน 1 ปี

ประเภทที่ 3 ของที่นำเข้ามาพร้อมตนหรือนำเข้ามาชั่วคราวและส่งกลับออกไปภายในไม่เกิน 6 เดือน

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

ประเภทที่ 4 รางวัลและเหรียญตราที่ต่างประเทศมอบให้แก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นเกียรติในความดีเด่น ทางศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ การกีฬา หรือบริการสาธารณะหรือ เพื่อเป็นเกียรติประวัติในความสำเร็จหรือ พฤติกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์

ประเภทที่ 5 ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมตนสำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ เว้นแต่รถยนต์ อาวุธปืนและกระสุนปืน และ เสบียง แต่สุรา บุหรี่ ได้โดยต้องมีปริมาณมากควบคุม คือ บุหรี่ต้องไม่เกิน 200 ม้วน สุราได้หนึ่งลิตร

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

ประเภทที่ 6 ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน เนื่องในการย้ายภูมิลำเนา และมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ

ประเภทที่ 7 ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของอากาศยานหรือเรือ รวมทั้งวัสดุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ซ่อมหรือสร้างอากาศยานหรือเรือ หรือส่วนของอากาศยานหรือเรือดังกล่าว

ประเภทที่ 8 น้ำมันเชื้อเพลิง สิ่งที่ใช้หล่อลื่นที่เติมในอากาศยานหรือในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตัน ซึ่งศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้วได้รับยกเว้นอากร

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

ประเภทที่ 9 พืชผลที่ผู้มีภูมิลำเนาในประเทศไทยปลูกในเกาะดอนและที่ชายตลิ่งแม่น้ำซึ่งกั้นเขตแดนประเทศไทย

ประเภทที่ 10 ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ

ประเภทที่ 11 ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปเพื่อวิเคราะห์เป็นสาธารณกุศล แก่ประชาชนโดยผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล

ประเภทที่ 12 ของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

ประเภทที่ 13 ยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในอากาศ

ประเภทที่ 14 ตัวอย่างสินค้า ที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาในทางการค้า

ประเภทที่ 15 คอนเทนเนอร์บรรจุของ เพื่อความสะดวกหรือความปลอดภัยในการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งนำเข้ามาและจะส่งกลับออกไปไม่ว่าจะโดยมีของบรรจุหรือไม่

ประเภทที่ 16 ของที่นำเข้ามาสำหรับคนพิการใช้โดยเฉพาะ หรือใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

ประเภทที่ 17 ของที่จำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ และมีปริมาณพอสมควรแก่การนั้น ผู้นำของเข้าจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากร

ประเภทที่ 18 ของส่งออกที่นำเข้ามาไม่เกิน 2 ปี และพิสูจน์โดยเป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากร และ ยังมีได้เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด ได้รับยกเว้นอากร

ประเภทที่ 19 ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยึด รัด กันกระแทก ที่นำเข้ามา และจะส่งกลับออกไป

อัตราภาษีศุลกากร

1. อัตราตามราคาการเก็บอากร เป็นการเก็บอัตราร้อยละของราคาสินค้า

- สินค้านำเข้า ใช้อัตราร้อยละของ CIF (Cost Insurance Freight) ซึ่งเป็นราคาสินค้ารวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งจนถึงท่าเรือของไทย
- สินค้าส่งออก ใช้อัตราร้อยละของ FOB (Free On Board) ซึ่งเป็นราคาสินค้ารวมค่าระวางเรือและค่าขนส่งสินค้าลงเรือ แต่ไม่รวมค่าประกันภัยสำหรับของที่ต้องเสียอากร

2. อัตราตามตามสภาพ

- เก็บตามหน่วยของสินค้า เช่น กรัม กิโลกรัม ปอนด์ ลิตร ซีซี แกลลอน เมตร ฟุต หลา นิ้ว โหล
- กรณีที่เป็นบรรจุ หีบห่อ เช่น ถ้าเป็นอาหารบรรจุภาชนะโดยมีของเหลวหล่อเลี้ยงเพื่อถนอมอาหาร จะคำนวณจากน้ำหนักรวม แต่ถ้าบรรจุหีบห่อ มีป้ายแสดงปริมาณติดไว้ที่หีบห่อ จะคำนวณตามปริมาณที่แสดงไว้ที่ป้ายติดกับหีบห่อ

อัตราภาษีศุลกากร

การคำนวณค่าภาษีศุลกากร

1. หาคาประเมินของกรมศุลกากร
2. ห้อัตราภาษีของอากรขาเข้า
3. ห้อัตราภาษีของอากรขาออก

การคำนวณศุลกากรขาเข้า = ฐานภาษี X พิกัดอากรขาเข้า

การคำนวณศุลกากรขาออก = ฐานภาษี X พิกัดอัตราอากรขาออก

การรับชำระภาษีศุลกากร

การรับเงินค่าภาษี

1. รับชำระเป็นเงินสด
2. รับชำระเป็นเช็ค
3. รับชำระด้วยบัตรภาษี
4. รับชำระโดยผ่านบริการบาทเนตของธนาคารแห่งประเทศไทย
5. รับชำระโดยผ่านเคาเตอร์ธนาคาร
6. รับชำระผ่านธนาคารอิเล็กทรอนิกส์

ของต้องห้ามและของต้องกำกวด

ของต้องห้ามและของต้องกำกวด

- ของต้องห้าม คือ สินค้าที่ห้ามนำเข้าและส่งออกนอกราชอาณาจักร เช่น สิ่งเสพติด สื่อลามก ต่างๆ สินค้าที่มีตราธงชาติ สินค้าปลอม วรรณกรรมที่ละเมิดลิขสิทธิ์
- ของต้องกำกวดหรือจำกัด คือ ของหรือสินค้าที่กฎหมายกำหนดหากจะนำเข้าหรือส่งออก ๖ ไปนอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุญาตก่อน เช่น อาหารยา อาวุธยุทโธปกรณ์ วัตถุอันตราย สัตว์ป่าสงวน พระพุทธรูป

บทกำหนดโทษ

บัญญัติโทษไว้ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2496
ในกรณีลักลอบหนีศุลกากรหรือนำของต้องห้ามเข้ามา หรือส่งออก หรือ
หลีกเลี่ยงภาษี โดยสำแดงปริมาณเท็จ ราคาเท็จ สำหรับความผิดครั้งหนึ่งๆ
นั้นให้เป็นเงิน 4 เท่า ของราคา ซึ่งได้รวมค่าอากรขาเข้าด้วยกันแล้ว หรือ
จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

แบบฝึกหัด

1. การส่งสินค้าออกมีแนวทางในการเสียภาษีอย่างไร

2. สินค้าอะไรบ้างไม่มีสิทธิขอคืนภาษีศุลกากร

3. การสำแดงคืออะไร

4. ใครมีหน้าที่ต้องเสียภาษีศุลกากร

5. สินค้าใดที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

The End